

Akdenizde korsanlık efaline karşı ittihaz edilecek müşterek tedbirler hakkındaki Nyon anlaşmasının tasdikına dair (1/886) ve Akdenizde korsanlık efaline karşı ittihaz edilecek müşterek tedbirler hakkındaki Nyon anlaşmasına müzeyyel itilâfnamenin tasdikına dair 1/888 sayılı kanun lâyhaları ve Hariciye ve Millî müdafaa encümenlerinden mürekkeb Muhtelit encümen mazbatası

T. C.

Başvekâlet

Kararlar dairesi müdürlüğü

Sayn : 6/3379

16 - IX - 1937

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Akdenizde korsanlık efaline karşı ittihaz edilecek müşterek tedbirler hakkında 14 - IX - 1937 tarihinde Nyonda imzalanan anlaşmanın tasdikına dair Hariciye vekilliğince hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetince 16 - IX - 1937 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyhası esbabı mucibe ve anlaşma ile birlikte sunulmuştur.

Başvekil
I. İnönü

Esbabı mucibe

İspanyada mücadele halinde bulunan taraflardan hiç birine aid olmıyan ticaret gemilerine karşı Akdenizde bazı denizaltı gemileri tarafından bir takım tecavüzler vaki olmuştur. İlk önceleri İspanya sahillerine inhisar eden bu taarruzlar gittikçe Akdenizin garbından şarkına kadar yayılarak deniz ticaretinin emniyetini kaldırmış ve bu denizi korsanlık faaliyetine açık bir saha haline getirmiştir.

Bu tecavüzler beynelmilel ticareti ihlâl eder mahiyette olduktan başka esas itibarile de her türlü insanî ve hukukî prensiblere tamamen aykırıdır. fazla olarak tecavüzlerin vukuu esnasında ticaret gemilerine karşı denizaltı gemilerinin hareketlerine dair Londrada 6 teşrinisani 1936 tarihinde imzalanan ve Cümhuriyet Hükûmeti tarafından da 23 - VI - 1937 tarihli ve 3227 numaralı kanun mucibince iltihak olunan Proseverbal'de münderiğ hukuku düvel kaidelerine de riayet edilmediği görülmüştür.

Bu vakaların tevliid ettiği vaziyet karşısında fikir teati olunmak maksadile İngiltere ve Fransa Devletleri Akdeniz Devletleri ile diğer bazı alâkadar Devletleri 10 eylülde toplanacak olan bir konferansa davet etmişlerdir.

İtalya ile Almanyanın bu davete icabet etmemeleri üzerine Türkiye, Arnavutluk, Büyük Britanya ve Şimalî İrlânda Birleşik Krallığı, Bulgaristan, Mısır, Fransa, Yunanistan, Romanya, Sovyetler Birliği ve Yugoslavya murahhaslarından mürekkeb olarak İsviçrenin Nyon şehrinde 10 eylülde toplanan konferans dört günlük mesaiden sonra 14 eylülde bir anlaşmaya vâsıl olmuştur.

İşbu anlaşma mucibince Türkiye Cümhuriyeti de kendi kara sularında emniyeti tesis edecek olan icraatta bulunacaktır. Kara sularımız haricinde seyrisferinin emniyeti için lâzım olan icraat İngiliz

ve fransız donanmalarına terettüb etmektedir. Türkiye Hükümeti de kendi vasıtaları nisbetinde bu donanmalara istenecek müzaheretle bulunacaktır. Bilhassa fransız ve ingiliz donanmalarının harekâtı Türkiye kara sularında da takib etmelerine ve iraeyleyeceğimiz limanlardan bu donanmaların istifade etmelerine, diğer sahildar Devletler gibi, Cümhuriyet Hükümeti de müsaade eyleyecektir.

Cümhuriyet Hükümeti evvelden beri takib edegeldiği sulh, emniyet ve anlaşma siyasetinin yeni bir tezahürü olan Nyon itilâfını Yüksek Meclisin tasvib ve tasdikına arzeder.

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Akdenizde korsanlık efaline karşı ittihaz edilecek müşterek tedbirler hakkındaki Nyon Anlaşmasının tasdikına dair kanun lâiyhası

MADDE 1 — İspanyada mücadele halinde bulunan taraflardan hiç birine aid olmayan ticaret gemilerine, denizaltı gemileri tarafından Akdenizde İspanya itilâfı münasebetile vaki olan korsanlık efaline karşı alacak müşterek tedbirler hakkında Nyonda 14 eylül 1937 tarihinde Türkiye, Arnavudluk, Büyük Britanya ve Şimali İrlanda Birleşik Krallığı, Bulgaristan, Mısır, Fransa, Yunanistan, Romanya, Sovyetler Birliği ve Yugoslavya arasında imza olunan Anlaşma kabul ve tasdik edilmiştir.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden mu-

teberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

16 - IX - 1937

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
İ. İnönü	Ş. Saracoğlu	K. Özalp
Da. V.	Ha. V. V.	Mal. V.
Ş. Kaya	N. Menemencioğlu	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
S. Arıkar	A. Çetinkaya	C. Bayar
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. R. Saydam	Rana Tarhan	Ş. Kesebir

Akdenizde korsanlık efaline karşı ittihaz edilecek müşterek tedbirler hakkındaki Nyon anlaşmasına müzeyyel itilâfnamenin tasdikına dair kanun lâiyhası (1/888)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar dairesi Mü.

Sayı : 6/3394

18 - IX - 1937

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Akdenizde korsanlık efaline karşı ittihaz edilecek müşterek tedbirler hakkındaki Nyon anlaşmasına müzeyyel itilâfnamenin tasdikına dair Hariciye vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 17 - IX - 1937 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

İ. İnönü

Esbabı mucibe

Akdenizde son zamanlarda hâdis olan korsanlık fiillerine karşı ittihaz edilecek müşterek tedbirler hakkındaki Nyon anlaşması, Akdenizde denizaltı gemileri tarafından ika edilecek piratlık fiillerini istihdaf etmektedir. Aynı fiiller deniz üstü gemileri veya tayyareler tarafından yapıldığı takdirde bunlara karşı da aynı tedbirlerin ittihaz edilmesi, Nyon anlaşmasına iştirak eden

(S. Sayısı : 274)

Devletlerce derpiş olunmuştur. Bu maksatla mezkûr Devletler arasında cereyan eden müzakerat neticesinde bir anlaşmaya varılmıştır.

Nyon anlaşmasının mütemmimi olan bu itilâfın başlıca hükümleri şunlardır:

İspanyada mücadele halinde bulunan taraflara aid olmıyan bir ticaret gemisine her hangi bir deniz üstü gemisi veya bir tayyare tarafından malûm insanî prensiblere muhalif olarak taarruz vuku bulduğu halde bu taarruz defedilecektir.

Bu müzeyyel anlaşma Türkiye, İngiltere, Bulgaristan, Mısır, Fransa, Yunanistan, Romanya, Sovyetler Birliği ve Yugoslavya murahhasları tarafından Cenevrede 17 eylül 1937 tarihinde imza edilmiştir.

Birinci Nyon anlaşmasının tahmil ettiği mükellefiyetler dahilinde bulunan ve aynı maksadı istihdaf eden bu müzeyyel Cenevre anlaşmasını Hükümet Meclisin Yüksek tasvib ve tasdikına arz eder.

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Akdenizde Korsanlık efaline karşı ittihaz edilecek müşterek tedbirler hakkındaki Nyon anlaşmasına müzeyyel itilâfnamenin tasdikına dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Denizaltı gemilerinin korsanlık hareketlerine karşı alacak müşterek tedbirler hakkında Nyonda 14 eylül 1937 tarihinde imza edilen anlaşmaya müzeyyel olmak üzere Cenevrede 17 eylül 1937 tarihinde Deniz üstü gemilerle tayyarelerin korsanlık hareketlerinin menine dair imza edilmiş olan anlaşma kabul ve tasdik olunmuştur.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

18 - IX - 1937

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
İ. İnönü	Ş. Saraçoğlu	K. Özalp
Da. V.	Ha. V. V.	Mal. V.
Ş. Kaya	N. Menemencioğlu	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
	A. Çetinkaya	C. Bayar
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. R. Saydam	Rana Tarhan	Ş. Kesebir

Hariciye ve Millî Müdafaa encümenlerinden mürekkeb Muhtelit encümen mazbatası

*H. ve M. M. Encümen-
lerinden mürekkeb
Muhtelit encümen
Esas No. 1/886*

18 - IX - 1937

Yüksek Reisliğe

İspanyada mücadele halinde bulunan taraflardan hiç birine aid olmayan ticaret gemilerine, denizaltı gemileri tarafından Akdenizde İspanya ihtilâfı münasebetile vaki olan korsanlık efaline karşı alacak müşterek tedbirler hakkında Nyonda 14 eylül 1937 tarihinde Türkiye, Büyük Britanya, ve Şimalî İrlanda Birleşik Krallığı, Bulgaristan, Mısır, Fran-

sa, Yunanistan, Romanya, Sovyetler Birliği ve Yugoslavya Devletleri arasında imza olunan anlaşma ile buna zeyl olarak Cenevrede 17 eylül 1937 tarihinde, deniz üstü gemilerle tayyarelerin korsanlık hareketlerine dair, imza edilmiş olan anlaşmanın kabul ve tasdikına dair Hariciye vekilligince hazırlanmış Başvekâletin 16 - IX - 1937 , 18 - IX - 1937 tarih ve 6/3379

ve 6/3394 sayılı tezkerelerile Büyük Meclise sunulan kanun lâyhaları Umumî Heyet kararile Hariciye ve Millî Müdafaa encümenlerinden müteşekkil Muhtelit encümenimize havale buyurulmakla 18 - IX - 1937 tarihli toplantımızda Millî Müdafaa vekili ve Hariciye vekâleti vekili hazır oldukları halde tetkik edildi.

Akdenizde seyrisefain selâmetini pek şüpheli bir vaziyete sokan korsanlık tehlikesinin izalesi zımında Hükûmeti Cümhuriyemizin diğer alâ-kadar Devletlerle böyle bir anlaşmaya vâsil ol-ması menafii milliyemize uygun bulunduğu müş-terek encümenimizce de bittetik anlaşılmakla mevzubahs mukavelenin tasdikini mutazammın kanun lâyhaları tevhidden kabul olundu ve Heye-ti umumiyenin tasvibine arz olunmak üzere Yük-sek katırza sunuldu.

Muhtelit E. Rs.	M. M. Na.	Kâtib
Antalya	Kastamonu	Kastamonu
Dr. Cemal Tunca	Şerif İlden	Şerif İlden

Trabzan	Antalya	Balıkesir
Hasan Saka	C. Mengilibörü	Cemal Esener
Balıkesir	Çoruh	Diyarbakir
Hacim Çarıklı	Asım Us	K. Sevüktekin
Diyarbakir		Elâziz
Dr. İ. Tali Öngören		A. S. Ohkay
Erzurum	Erzurum	Erzurum
Perteve Demirhan	Ş. Koçak	Aziz Akyürek
İstanbul	İstanbul	Kars
Dr. H. Ş. Erel	Salâh Cimcoz	M. Akyüz
Kars		Kütahya
Hüsrev Kızıldoğan	Hüseyin Rahmi Gürpınar	
Kocaeli	Kocaeli	Maraş
N. Bozatkı	Süreyya Yiğit	H. Reşid Tangut
Muğla	Samsun	Sinob
N. Tuna	R. Barkın	C. K. Incedayı
Tekirdağ		Tokad
R. Apak		H. Konay
Urfa		Yozgad
Ahmed Yazgan		C. Arat

MUHTELİT ENCÜMENİN TADİLİ

Akdenizde korsanlık efaline karşı ittihaz edilecek müşterek tedbirler hakkındaki Nyon anlaşmasının ve zeylinin tasdikına dair kanun lâyhası

MADDE 1 — İspanyada mücadele halinde bulunan taraflardan hiç birine aid olmayan ticaret gemilerine, denizaltı gemileri tarafın-dan Akdenizde İspanya ihtilâfı münasebetile vaki olan korsanlık efaline karşı alınacak müşterek tedbirler hakkında Nyonda 14 eylül 1937 tari-hinde Türkiye, Büyük Britanya ve Şimalî İrlan-da Birleşik Krallığı, Bulgaristan, Mısır, Fransa, Yunanistan, Romanya, Sovyetler Birliği ve Yu-goslavya arasında imza olunan anlaşma ile buna müzeyyel ve denizüstü gemilerinin ve hava kuv-

vetlerinin korsanlığına karşı tedabiri mutazam-mın olarak Genevrede 17 eylül 1937 tarihinde aynı devletler arasında aktedilen ve Nyon an-laşmasının mütemmim eczasından bulunan an-laşma kabul ve tasdik edilmiştir.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

NYON ANLAŞMASI

İspanyada mücadele halinde bulunan taraflardan hiç birine aid olmayan ticaret gemilerine karşı denizaltı gemileri tarafından Akdenizde İspanya ihtilâfı münasebetile mükerrer tecavüz vaki olduğunu,

Bu tecavüzlerin, ticaret gemilerinin tahribi hakkındaki 22 nisan 1930 tarihli Londra muahedesinin 4 ncü kısmında münderiç Hukuku Düvel kaidelerini ihlâl ettiğini, en ibtidai insaniyet prensiblerine mugayir olduğunu ve bunların bihakkin korsanlık hareketi olarak tavsif edilmesi lâzım-geldiğini,

Ve İspanyada mücadele halinde bulunan taraflardan biri veya diğerinin muharib hukuku kullanmak veya deniz muharebesi kanunlarına riayet etse bile açık denizde ticarî seyrüseferi kontrol etmek hakkını hiç bir suretle tanımaksızın ve işbu mukaveleye iştirak eden herhangi bir Devletin açıkdenizde her türlü müdahalelere karşı kendi ticarî seyrüseferini himaye etmek üzere ittihazını muvafık göreceği herhangi bir harekette bulunmak ve sonradan kararlaştırılacak müşterek diğer tedbirleri almak hakkına hâlel gelmemek şartile evveleminde, denizaltı gemileri tarafından yapılan korsanlık efaline karşı, müşterek tedabiri mahsusayı kararlaştırmak icab ettiğini nazarı itibare alarak,

Kendi hükümetleri tarafından usulüne tevfikan salâhiyeti haiz olub aşağıda imzası bulunanlar Nyonda konferans halinde 9 eylûlden 14 eylül 1937 ye kadar toplanarak hemen meriyete girecek olan atideki hükümleri kararlaştırmışlardır :

I - Konferansa iştirak eden Devletler kendi bahrî kuvvetlerine, İspanyada mücadele halinde bulunan taraflardan birine aid olmayan ticaret gemilerini himaye etmek üzere aşağıdaki iki ve üç numaralı fıkralara tevfikan hareket etmeleri için talimat vereceklerdir.

II - Bahrî teslihatın tahdid ve tenkisi için Londrada 22 nisan 1930 tarihinde imza olunan muahedede zikrolunub Londrada 6 teşrinisani 1936 da imza olunan protokol ile teyid edilen Hukuku Düvel kaidelerine muhalif olarak böyle bir gemiye taarruz eden her hangi bir denizaltı gemisine bilmukabele taarruz edilecek ve mümkünse bu gemi tahrib edilecektir.

III - İspanyada mücadele halinde bulunan taraflardan hiç birine aid olmayan bir geminin yukarıdaki fıkrada zikredilen kaideler hilâfına olarak taarruza uğradığı bir nokta civarında tesadüf edilen denizaltı gemisine - tesadüf olunduğu ahval, taarruzun faili kendisi olduğu fikrini tevlid ediyorsa - yukarıda zikrolunan hükümler kezalik tatbik olunacaktır.

IV - Yukarıda zikredilen kararları pratik bir surette icra için konferansa iştirak eden Devletler aşağıdaki hususları kararlaştırmışlardır :

1) Garbî Akdenizde ve Malta kanalında, nezaret hususu ayrı hükümlere tâbi olacak Tirenyen mıntakası müstesna olmak üzere, işbu icraat, açık denizde ve konferansa iştirak eden Devletlerin kara sularında İngiliz ve Fransız donanmalarına - iki hükümet arasında kararlaştırılacak tevzi şekline göre - terettüb eder.

2) Şarkî Akdenizde :

a) Bu icraat kara sularında, alâkadar hükümetlerden her birine, kendisine aid kısımda terettüb eder.

b) Açık denizde, Adriyatik denizi müstesna olmak üzere, Çanakkale boğazının medhaline kadar işbu icraat, İngiliz ve Fransız donanmalarına - seyrüseferinin, tehlikeli olduğu korkulan mıntakalarda, iki Hükümet arasında tekarrür edecek tevzi şekline göre - terettüb eder.

İşbu konferansa iştirak eden Devletlerden Akdenize sahil dar olanlar, kendi vasıtaları nisbetinde, bu donanmalara istenecek müzaheretle bulunmağı taahhüd ederler: Bilhassa donanmaların harekâtını kendi kara sularında takib etmelerine ve kezalik intihab edecekleri limanlardan bu donanmaların istifade eylemelerine müsaade edeceklerdir.

3) Şurası da mukarrerdir ki yukarıda 1 ve 2 numaralarda zikredilen mıntakaların hududu ve

tevziati her zaman, vaziyetteki her türlü değişiklik hesaba katılmak üzere, konferansa iştirak eden Devletler tarafından değiştirilebilir.

V — Konferansa iştirak eden Devletler şu hususta mutabık kalmışlardır ki yukarıda ki hükümlerin icrasını kolaylaştırmak maksadile kendi denizaltı gemilerinin Akdenizde istimalini atideki şekilde tahdid edeceklerdir:

a) Aşağıdaki b ve c fıkralarında derpiş edilen ahval müstesna olmak üzere hiç bir denizaltı gemisi Akdenizde denize çıkmayacaktır.

b) Denizaltı gemileri konferansa iştirak eden Devletlerden herbirine tebligatta bulunulduktan sonra deniz üzerinde ve bir su üstü gemisi refakatinde olmak şartile seyredebileceklerdir.

c) Konferansa iştirak eden Devletlerden herbiri aşağıdaki 1 numaralı melfufta tayin edilip a ve b fıkralarında münderiç tahdidata tâbi tutulmayacak olan bazı mmtakaları talim için kendi denizaltı gemilerine tahsis edebilirler.

Kezalik Konferansa iştirak eden Devletler şu hususta mutabıktır ki mecburî tevakkuf veya yukarıdaki b fıkrasında derpiş edilen şartlar müstesna olmak üzere kendi karasularında hiç bir ecebi denizaltı gemisinin bulunmasına müsaade etmiyeceklerdir.

VI — Kezalik, konferansa iştirak eden Devletlerce mukarrerdir ki yukarıda yazılan programın icrasını kolaylaştırmak için kendi ticaret gemilerine Akdenizde aralarında takarrür edecek bazı esaslı yolları tavsiye edeceklerdir.

VII — İşbu anlaşmanın hiç bir hükmü, konferansa iştirak eden Devletlerin kendi deniz üstü gemilerini Akdenizin her hangi bir kısmına göndermek hakkını tahdid etmez.

VIII — Yukarıdaki hükümler Milletler Cemiyeti kâtibliğine tescil ettirilmiş olan beynelmilel tahhüdleri hiç bir suretle ihlâl etmez.

IX - Konferansa iştirak eden Devletlerden biri işbu anlaşmadan çekilmek niyetinde bulunduğunu haber verirse böyle bir tebliğ 30 günlük bir vadenin hitamında muteber olacaktır ve Konferansa iştirak eden Devletlerden her hangi bir diğeri de bu husustaki niyetini mezkûr tarihten evvel bildirmek şartile aynı tarihte anlaşmadan çekilebilecektir.

Her iki metni aynı derecede muteber olmak üzere fransızca ve ingilizce tek bir nüsha olarak Nyonda 14 eylül 1937 tarihinde tanzim edilmiştir. Bu nüsha Milletler Cemiyeti Kâtibliği arşivine tevdi olunacaktır.

Büyük Britanya ve Şimali İrlanda Birleşik Kırallığı, Bulgaristan, Mısır, Fransa, Yunanistan, Romanya, Türkiye, Sovyetler, Yugoslavya.

AKDENİZ KONFERANSI - NYON ANLAŞ MASINA MÜZEYYEL İTİLÂFNAME

Akdenizde denizaltı gemileri tarafından ika olunan korsanlık fiillerine karşı hususî müşterek tedbirler hakkındaki kararları havi olarak 14 eylül 1937 tarihinde Nyon da imza olunan anlaşmada, iştirak eden devletler, denizüstü gemileri veya hava sefineleri tarafından ika olunan bu gibi fiillere karşı ileride müşterek tedbirler ittihazı imkânını muhafaza ettiklerini ve şimdi bu gibi tedbirlere tevessül etmek münasib olduğunu nazarı dikkate alarak, Hükümetleri tarafından usulü dairesinde mezun bulunan aşağıdaki imzalar sahipleri 17 eylül 1937 tarihinde Cenevrede toplanıp derhal meriyete girecek olan berveçhi ati hükümleri kararlaştırmışlardır.

1 — İşbu itilâfname, Nyon anlaşmasını tamamlar ve onun mütemmim cüzü addolunur.

2 — İşbu itilâfname İspanyada mücadele halinde bulunan taraflardan hiç birine aid olmayan bir ticaret gemisine karşı Akdenizde bir deniz üstü gemisi veya hava gemisi tarafından deniz muharebesi Hukuku düveli ile musaddak olub 22 nisan 1930 tarihli Londra muahedenamesinin 4 ncü kısmında tadad ve 6 teşrinisani 1936 tarihinde Londrada imza edilen protokol ile teyid olunan insaniyet prensiblerini nazarı itibare almaksızın bir denizüstü veya hava gemisi tarafından yapılan bilümlle hücumlar hakkında tatbik olunur.

3 — Nyon anlaşmasına tevfikân açık denizde ticarî seyrisefainin himayesine iştirak eden ve 1 nei maddede zikredilen şerait dairesinde yapılan bir hücumu şahid olan her deniz üstü gemisi,

a) Eğer hücum bir hava gemisi tarafından vaki ise ona karşı ateş açacak,

b) Eğer bir deniz üstü gemisi tarafından vaki ise o hücumu karşı kendi vasıtalarile ve icabı halinde onların kara suları dahilinde, çağırılması mümkün olan takviyeye müracaat eyleyerek müdahale edecektir.

İştirak eden Devletlerden her biri, kendisine aid hususlarda, kendi harb gemilerinin işbu itilâfname ruhuna göre hattı hareketlerini tanzim edeceklerdir.

Aynı derecede muteber olmak üzere fransızca ve ingilizce olarak tek bir nüsha halinde Cenevrede 17 eylül 1937 de tanzim olunmuştur. Bu nüsha Milletler Cemiyeti Kâtibliği Hazinei Evrakına tevdi olunacaktır.

Büyük Britanya ve Şimalî İrlanda Müttehid Kırallığı, Bulgaristan, Mısır, Fransa, Yunanistan, Romanya, Türkiye, Sovyetler Birliği, Yugoslavya.

